

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 4Cdo/251/2014                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 2106230442                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 16.12.2015                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Eva Sakálová             |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2015:2106230442.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne M., bývajúcej v U., zastúpenej JUDr. Darinou Kurňavovou, advokátkou so sídlom v Trnave, Kapitulská 5, proti žalovanému Ing. K. bývajúcemu v D., zastúpenému JUDr. Miroslavom Kubovčákom, advokátom so sídlom v Bratislave, Grösslingova 58, za účasti vedľajšej účastníčky na strane žalovaného Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., Bratislava, Dostojevského rad 4, IČO: 00 151 700, o náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 28 C 141/2006, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 17. septembra 2013 sp. zn. 9 Co 172/2013, takto

### rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave zo 17. septembra 2013 sp. zn. 9 Co 172/2013 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

### Odôvodnenie

Okresný súd Trnava v poradí tretím rozsudkom z 21. januára 2013 č.k. 28 C 141/2006-418 uložil žalovanému zaplatiť žalobkyni 1 882,09 Eur z titulu bolestného v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku, vo zvyšku ohľadne bolestného žalobu zamietol. Žalobu žalobkyne o náhradu škody z titulu spoločenského uplatnenia zamietol s tým, že o trovách konania rozhodne samostatným uznesením do tridsiatich dní od právoplatnosti rozsudku vo veci samej. Svoje rozhodnutie zdôvodnil citáciou § 420 ods. 1, § 427 ods. 1, 2, § 442 ods. 1, § 444 Občianskeho zákonníka, § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povínom zmluvnom poistení za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, § 6 ods. 1, 2, § 7 ods. 1, 2, 3 vyhlášky č. 32/1965 Sb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 32/1965 Sb.“) a vykonaným dokazovaním najmä s prihliadnutím na znalecké dokazovanie, na základe ktorého dospel k záveru, že v danom prípade existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré je potrebné zvýšiť odškodnenie za bolesť. Mal za preukázané, že u žalobkyne sa jednalo o bolestivý spôsob liečby a bolesti, ktoré žalobkyňa v dôsledku zranení pri liečbe utrpela. Jednalo sa u nej o vážne zranenia závažného charakteru, ktoré boli liečené ťažkou operáciou a lekáorskymi úkonmi sprevádzanými bolesťami žalobkyne. Práve z tohto dôvodu súd dospel k záveru, že pri uplatnenom nároku z titulu bolestného existujú u žalobkyne dôvody hodné osobitného zreteľa, z ktorého dôvodu zvýšil žalobkyni znalcom vyčíslené obodované bolestné na dvojnásobok, čo v prepočte predstavuje sumu 3 764,18 Eur. Z takto priznanej sumy z titulu bolestného

bola už vedľajšou účastníčkou vyplatená suma 951,50 Eur a žalovaným 930,59 Eur, spolu 1 882,09 Eur, na rozdiel 1 882,09 Eur súd žalovaného zaviazal a vo zvyšku ohľadne uplatňovaného bolestného súd žalobu zamietol. Súd vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že u žalobkyne, pokiaľ ide o otázku spoločenského uplatnenia sa nejedná o prípad hodný osobitného zreteľa v zmysle § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Sb., nakoľko takto je možné postupovať iba v skutočne výnimočných prípadoch hodných osobitného zreteľa, kedy ani zvýšenie základného odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 6 ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Sb. dostatočne nevyjadrujú následky, ktoré sú do budúcnosti v dôsledku poškodenia trvale obmedzené alebo stratené. Súd prvého stupňa z vykonaného dokazovania mal za to, že o takýto prípad u žalobkyne nejde. Súd prvého stupňa žalobu z uplatňovaného titulu 50 - násobku základného ohodnotenia zamietol.

Krajský súd v Trnave na odvolanie žalobkyne rozsudkom zo 17. septembra 2013 sp. zn. 9 Co 172/2013 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti potvrdil s tým, že o trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa (§ 151 ods. 3 O.s.p.). Takto rozhodol, keď uviedol, aké skutočnosti z § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Sb. vyplývajú s tým, že je na posúdení súdu, aké zvýšenie náhrady je v konkrétnej veci primerané. Zároveň uviedol, že posúdenie súdu a jeho úvaha o primeranosti zvýšenia nie je úplne neobmedzená. Právny predpis tým, že rámcovo stanovil predpoklady pre vznik nároku na jeho zvýšenie na dvojnásobok, stanovil zároveň hľadiská, ku ktorým je potrebné prihliadať a ktorými je v ich vzájomnej nadväznosti a kombinácii úvahy súdu o miere primeranosti zvýšenia vo výnimočných prípadoch hodných osobitného zreteľa usmerňované. Podľa špecifikácie žaloby z 18. februára 2011 žalobkyňa uplatnila žalobou bolestné za 1 017,50 bodu v sume 2 026,49 Eur, ďalej sťaženie spoločenského uplatnenia za 634,99 bodu vo výške 1 265 Eur a 30 - násobok sťaženia spoločenského uplatnenia. Z tohto uplatneného nároku jej bolo priznaných na bolestnom 1 882,09 Eur, za sťaženie spoločenského uplatnenia jej bolo uplatnené v priebehu konania za 634,99 bodov suma 1 265 Eur, pričom jej bola za sťaženie spoločenského uplatnenia vyplatená ďalšia suma 1 264,34 Eur. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa zistil v potrebnom rozsahu skutkový stav, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, vec i správne právne posúdil a rozhodnutie náležite zdôvodnil.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa, ktorá ho navrhla zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzovala z § 237 písm. f/ O.s.p., keď sa jej postupom odňala možnosť pred súdom konať pre nedostatočné zdôvodnenie rozhodnutia. Zdôraznila, že účastník má právo na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné zdôvodnenie súdneho rozhodnutia, čo je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Uviedla, že odvolací súd rozhodnutie zdôvodnil tým, že súd prvého stupňa zistil v potrebnom rozsahu skutkový stav, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a veci správne posúdil, svoje rozhodnutie náležite odôvodnil. Mala za to, že odvolací súd sa v požadovanom smere vecou nezaoberal, keď súd prvého stupňa riadne nezdôvodnil, prečo jej nepriznal násobok zvýšenia bolestného ani spoločenského uplatnenia, keď i sám lekár, ktorý vypracoval znalecký posudok na pojednávaní uviedol, že je daný titul na zvýšenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, pretože je tu dôvod osobitného zreteľa. Vyčítala odvolaciemu súdu, že i napriek tomu, že predchádzajúce rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie za účelom doplnenia dokazovania, ktoré súd prvého stupňa doplnil a vypočutí svedkovia a súdny znalec jednoznačne potvrdili výnimočnosť prípadu žalobkyne, bola žaloba čo do výnimočnosti a osobitného zreteľa zamietnutá. I napriek tomu, že v konaní rozhodoval totožný senát, rozhodol kontraproduktívne, keď svojim rozhodnutím nepotvrdil svoj právny názor vyslovený v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí bez bližšieho zdôvodnenia.

Žalovaný navrhol dovolanie žalobkyne ako neprípustné odmietnuť.

Vedľajšia účastníčka považovala rozhodnutia súdov nižších stupňov za vecne správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpená advokátkou (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.),

bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr to, či dovolanie žalobkyne smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Žalobkyňa dovolaním napadla rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky žiadneho z vyššie uvedených rozsudkov. Prípustnosť jej dovolania preto z ustanovení § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (v danej veci v znení účinnom do 31. decembra 2014) neobmedzil sa odvolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Dovolateľka procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/, g/ O.s.p. netvrdila a ich existenciu nezistil ani odvolací súd. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Podľa názoru dovolateľky k odňatiu možnosti konať pred súdom došlo tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu bolo nedostatočne zdôvodnené, čím bolo porušené jej právo na spravodlivý proces.

Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rokovaní 3. decembra 2015 prijalo stanovisko, podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.

O vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. ide v prípade procesne nesprávneho postupu súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníma možnosť pred súdom konať a uplatňovať procesné oprávnenia priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia je nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých rozhodnutí, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci ako aj v právnom posúdení veci.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p. je dovolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, a to po skutkovej ako aj právnej stránke (o takú situáciu šlo v prejednávanej veci); ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvého stupňa, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvého stupňa, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že ďalšie závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvého stupňa. Odvolací súd prirodzene musí odpovedať na podstatné a právne významné dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody. Inak sa dostane mimo limitov práva na spravodlivý proces, ktoré je chránené nielen čl. 46 ods. 1 ústavy, ale aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Odôvodnenie rozsudku súdu (prvého stupňa aj odvolacieho) musí mať náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p. (§ 211 ods. 2 O.s.p.). Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. V odôvodnení rozhodnutia musí súd spôsobom logicky kompaktným a bez rozporov a vnútorných protirečení vysvetliť, k akým skutkovým zisteniam dospel, ktorú právnu normu a z akých dôvodov aplikoval a ako ju interpretoval.

V danej veci z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že tento rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil (bez doplnenia dôvodov), keď podal teoretický výklad § 7 ods. 3 vyhl. č. 32/1965 Sb. avšak bez akejkoľvek nadväznosti (spojitosti) na prejednanú vec. Odvolací súd len uviedol, aký nárok žalobkyňa uplatnila, v akej výške, koľko jej súd prvého stupňa priznal a koľko jej z toho bolo v priebehu konania žalovaným a vedľajšou účastníčkou vyplatené. Vôbec sa nevyporiadal v odvolaní tvrdenými skutočnosťami, keď žalobkyňa vyčítala súdu prvého stupňa, že sa v posudzovanej veci žiadnym spôsobom nevyporiadal s výhradami odvolacieho súdu zaujatými v jeho predchádzajúcich zrušujúcich rozhodnutiach. Odvolací súd nezdôvodnil, z ktorých skutkových a právnych záverov možno vyvodiť správnosť záverov súdu prvého stupňa o nedostatku splnenia dôvodov hodných osobitného zreteľa o primeranom zvýšení odškodnenia za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia, keď odvolateľka v odvolaní v tomto smere spochybňovala najmä vyhodnotenie skutkových záverov súdom prvého stupňa. Za predpokladu, že odvolací súd nepovažoval dôvody odvolania za podstatné a právne významné, mal v dôvodoch rozhodnutia náležitým spôsobom dôvody takéhoto záveru vysvetliť. Rozhodnutie odvolacieho súdu tak neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov pre jeho rozhodnutie, v dôsledku čoho bola dovolateľke odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Skutočnosť, že došlo v konaní k procesnej vade podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne. Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd o trovách pôvodného i dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

**Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.